

YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ KARARI
COURT OF APPEAL 9TH CIVIL CHAMBER DECISION

Esas No : 2022/436
Karar No : 2022/1380
Karar Tarihi : 07.02.2022

Karar Özeti:

Arbulucu önünde yapılan anlaşmada ibraya ilişkin 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 420, maddesinin uygulanması mümkün değildir. Aksi kabulde arbulucu önünde tarafların anlaşması imkânsız hale gelir. Nitekim 6325 sayılı Kanunun 18/5 madde hükmünde arbuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılması halinde, üzerinde anlaşılan hususlar hakkında taraflarca dava açılmayacağı öngörülmüş olup, buna göre ibraya ilişkin düzenlemelerden hareketle arbuluculuk anlaşma tutanağının geçerliliği değerlendirilemez.

Her ne kadar Dairemizin 11.09.2019 tarihli ve 3694-13040 sayılı ilamında arbuluculuk anlaşma tutanağı ibra hükümleri çerçevesinde değerlendirilmiş ise de, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu'nun 07.07.2020 tarih ve 173 sayılı kararı ile aynı uyuşmazlıkların temyiz incelemesini yapmakla görevli 22. Hukuk Dairesinin kapatılması ve tüm işlerinin Dairemize devredilmesi üzerine yeniden yapılan değerlendirmede yukarıda belirtilen sonuca varılmıştır.

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, davacı ile davalı işveren arasında davaya konu ihtiyari arbuluculuk sözleşmesi 20/03/2019 tarihinde imzalandığını, davacının çalıştığı bir dönemde 02/12/2010 tarihi ile 21/01/2019 tarihinde bir dönemi kapsayacak şekilde bir kısım işçilik alacakları, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, maaş prim alacağı, fazla mesai ücret alacağı, genel tatil ücret alacağı, hafta sonu tatil ücreti alacağı, milli ve dini bayram ücreti alacağı, yıllık izin ücreti alacağı gibi kalemler belirtilip alacak miktarının tespiti dahi yapılmadan toplam 30.000,00 TL karşılığı anlaşma yapıldığı şeklinde tutanak davacıya imzalatıldığına, tutanaktaki yazılanlar hiçbirisi davacı iradesi ile oluşturmadığı gibi tutanakta yapılanlarla ilgili davacı bilgisi bulunmadığını, davalı şirketin tamamen kötü niyetli olarak davacının 10 seneyi aşkın çalışmalarının karşılıklarını almasını engellemek için davacı iradesi ve bilgisi dışında kendi tanıdıkları arbulucuyu ayarlayarak 4 ile 5 katı alacağını vermemek için davacıyı yanıltarak ihtiyari arbuluculuk sözleşmesini imza ettirdiklerini, davacının bilgisiz ve tecrübesizliğinden faydalandıklarını, davacının 10 yıllık emeğine karşılık ödenmesi taahhüt edilen miktar gerçek alacağının çok altında olduğunu iddia ederek ihtiyari arbuluculuk tutanağının iptalini talep ve dava etmiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili, davacının 02/12/2010-21/01/2019 tarihleri arasında şoför olarak çalıştığını, davalı ile davacı arasında iş sözleşmesinden kaynaklanan alacaklar hakkında ihtiyari arbuluculuğa başvurduğunu, tarafların 20/03/2019 tarihli arbuluculuk tutanağını imzalayarak karşılıklı anlaşmaya

vardıklarını, davacının müvekkilinin bilgisizliğinden ve tecrübesizliğinden faydalandığından bahisle sözleşmenin iptalini istediğini ancak iddiasının ispatlayacak hiçbir delil sunmadığını, bir işçinin kıdem tazminatı konusunda bilgisiz olması hayatın olağan akışı içerisinde mümkün olmadığını, davacının eğitilmiş okuma yazma bilen 10 yılı aşkın iş tecrübesinin olduğunu, bu sebeple davanın bilgisizliğinden ve tecrübesizliğinden yararlanması gibi bir durum söz konusu olmadığını, davaya konu arabuluculuk tutanağının müzakere edilerek sözleşme hazırlandığını, sözleşmede yazılan bu hususun davacı tarafından bilinmediğinin iddia edilmesinin tamamen kötü niyetli olduğunu savunarak davanın reddini talep etmiştir.

İlk Derece Mahkemesi Kararının Özeti:

İlk Derece Mahkemesince, davacının brüt ücretinin 7.273,64 TL olduğu ve tanık beyanlarına göre davacının haftanın 33 saat fazla çalışma yapıp: dini ve resmi bayramlarda çalıştığı göz önünde bulundurularak hazırlanan bilirkişi hesap raporu ile tespit edilen toplam işçilik alacağı tutarı ile dava konusu ihtiyari arabuluculuk tutanağında belirtilen tutar arasında oransızlık bulunduğu ve gabinin objektif şartlarının mevcut olduğu; ancak davacının tecrübesizliğinden ve bilgisizliğinden yararlandığına ilişkin dosyada delil bulunmadığı, dava konusu olayda gabinin subjektif şartlarının mevcut olmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

İstinaf Başvurusu:

İlk Derece Mahkemesinin kararına karşı davacı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

Bölge Adliye Mahkemesi Kararının Özeti:

Bölge Adliye Mahkemesince, "Dosyada bulunan arabuluculuk tutanağına göre, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, fazla mesai ücret alacağı, hafta tatili ücret alacağı, yıllık izin ücreti karşılığı olarak net 30.000,00 TL ödenmesi ve kararlaştırılan ödemenin bunların tam karşılığı olduğu konusunda anlaşıldığı, davacıya ödeme yapıldığı, davacının yaşı, hayat tecrübesi, kıdem süresi ve eğitim durumu itibari ile imzaladığı sözleşmenin sonuçlarını bilebilecek durumda olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca davacı davalı tarafça kandırıldığını belirtmişse de, ne şekilde kandırıldığına dair somut bir açıklamada bulunmadığı, arabuluculuğa gitmesi için bir neden bulunmadığını ifade etmişse de, gerek davacı, gerekse davalı tanık beyanlarında davacı ile davalının ihtiyari arabuluculuk görüşmesi yaptığı ve anlaşmaya vardıklarını, davacıya bu konuda baskı yapıldığını görmediklerinin, davacının belirli bir para karşılığında işe devam etmesi hususunda anlaşmalarının ve davacı ve davalı ortak tanığının beyanında da arabuluculuk tutanağının imzalanmasından sonra davacının bir ay kadar çalıştığını ve davalının başka bir şoför aldığı duyması üzerine işi bıraktığını ifade edildiği anlaşılmaktadır.

Arbuluculuk son tutanağı sahteliği ispatlanıncaya kadar geçerli ilam niteliğindeki belgelerdir. Sahteliği konusunda bir iddia olmadığı gibi, fiil ehliyetsizliği, kısıtlılık halleri dışında irade fesadına dayalı iddiaların somut ve kesin delillerle ortaya konulması gerekmektedir.

Bu kapsamda, dosyadaki bilgi ve belgeler, tanık anlatımları bir arada değerlendirildiğinde, davacının iradesinin fesada uğratıldığı ve kandırıldığı hususunun somut olarak ortaya konmadığı, dosyada tanık anlatımları ile davacının aylık brüt ücreti ve haftada 33 saat fazla mesai yaptığı ve dini ve milli bayramlarda çalıştığı belirlenerek bilirkişi raporunda tespit edilen toplam işçilik alacağı ile ihtiyari arabuluculuk tutanağında belirtilen tutar arasında oransızlık bulunduğu belirtilmişse de, kesin kayıtlara dayalı olarak bir hesaplama yapılmadığı gibi, davacının tecrübesizliğinden ve bilgisizliğinden yararlandığına dair de dosyada somut delil bulunmadığı, davacı tarafça ileri sürülen iddiaların ispatlanamadığı, mahkemenin bu yöndeki tespit ve değerlendirmelerinin dosya içeriğine

uygun olduğu, davacı vekilinin istinaf itirazının yerinde olmadığı anlaşılmıştır" gerekçesiyle davacının istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

Temyiz Başvurusu:

Kararı, davacı vekili temyiz etmiştir.

Gerekçe:

Davacı işçi, davalı işveren tarafından başlatılan arabuluculuk görüşmelerinin kanuna uygun yürütülmediğini, hakları konusunda yeterince aydınlatılmadığını ve usulüne uygun bir müzakere ortamı oluşturulmadan tarafların anlaşmalarına ilişkin tutanak düzenlendiğini, düzenlenen tutanağın hangi amaçla oluşturulduğunu ve mahiyetini bilmediğini, bu konuda kendisine herhangi bir bilgi verilmediğini, iş sözleşmesi devam ederken düzenlenen bu tutanağın geçersiz olması gerektiğini iddia ederek anlaşma tutanağının iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı işveren, arabuluculuk tutanağının usule uygun olarak düzenlendiğini, iptalini gerektiren bir husus bulunmadığını savunmuştur.

İlk Derece Mahkemesince gabinin objektif şartlarının bulunduğu ancak davacının iradesinin fesada uğratıldığını gösteren bir delil olmadığı kabul edilerek gabinin subjektif şartlarının oluşmadığı gerekçesiyle dava reddedilmiştir.

Somut olayda, davacı işçinin davalıya ait işyerinde 01/01/2010- 26/04/2019 tarihleri arasında çalıştığı anlaşılmaktadır. Davalı işveren tarafından ihtiyari arabuluculuk süreci başlatılarak düzenlenen anlaşma tutanağında davacıya kıdem ve ihbar tazminatı ile fazla mesai, ulusal bayram genel tatil ve yıllık izin ücreti alacaklarına karşılık toplam 30.000,00 TL ödeneceği kararlaştırılmıştır. Tutanağın düzenlendiği 20/03/2019 tarihi itibarıyla iş sözleşmesi devam eden davacıya kıdem ve ihbar tazminatı ile yıllık izin ücreti gibi iş sözleşmesinin sona ermesine bağlı tazminat ve alacakların ödeneceğinden söz edilmesi çelişki oluşturmaktadır. Gerçekten tutanakta belirtildiği üzere 21.01.2019 günü davacının işten çıkışının, 23.01.2019 günü ise tekrar işe girişinin yapılması, bu şekilde gerçekte bir fesih işlemi olmadığı halde avans niteliğinde ödemelerin kıdem ve ihbar tazminatı olarak gösterilmesi, ayrıca iş sözleşmesi sona ermediği halde kullandırılmayan yıllık izin hakkının parasal alacağına dönüştürülmesi kanuna uygun görülemez. Belirtmek gerekir ki, gerçekte bir fesih söz konusu olmadığı halde işçiye ihbar ve kıdem tazminatı adı altında bir ödemenin arabulucu önünde yapılan anlaşma ile kararlaştırılmış olması ödemenin avans niteliğini ortadan kaldırmaz. Aynı şekilde iş sözleşmesi sona ermediği halde yıllık ücretli izin hakkının arabulucu anlaşma tutanağı ile paraya tahvil edilmesi de kabul edilemez. Bu nedenle arabuluculuk tutanağının geçersiz olduğunun tespitine karar verilmelidir. Her ne kadar davacı tarafından harca esas değer gösterilerek dava açılmış ise de dava dilekçesinin sonuç kısmında sadece arabuluculuk tutanağının iptaline karar verilmesi talep edildiğinden dava niteliği itibarıyla tespit davası olup kısmi ıslah suretiyle davanın alacak davasına dönüştürülmesi mümkün değildir. Bu nedenle davanın tespit davası olarak görülüp sonuçlandırılması gerekirken yazılı şekilde sonuca gidilmesi ve davacının istinaf talebinin reddine karar verilmesi hatalıdır.

SONUÇ: Temyiz olunan İlk Derece Mahkemesi kararının ve bu karara karşı istinaf başvurusunu esastan reddeden Bölge Adliye Mahkemesi kararının, yukarıda yazılı sebepten dolayı **BOZULARAK ORTADAN KALDIRILMASINA**, dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin ise Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 07/02/2022 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.